

71. Tiistaina 7 päivänä kesäkuuta 1988

kello 19.05

Siv.

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Ainoa käsittely:

- 1) Ehdotus lisäyksistä ja muutoksista vuoden 1988 tulo- ja menoarvioon 1892
Hallituksen esitys n:o 43
Valtiovarainvaliokunnan mietinnöt n:ot 28 a ja 28

Ensimmäinen käsittely:

- 2) Ehdotukset talletusten ja obligatioiden veronhuojennuslaiksi ,,
Hallituksen esitys n:o 45
Lakialoite n:o 49
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 36

- 3) Ehdotukset laiksi kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi ,,

- Hallituksen esitys n:o 53
Lakialoite n:o 50
Pankkivaliokunnan mietintö n:o 2

- 4) Ehdotukset laiksi tulo- ja varallisuusverolain muuttamisesta 1894
Hallituksen esitys n:o 25
Lakialoitteet n:ot 21 ja 39
Toivomusaloitteet n:ot 142/1987 vp., 54 ja 104
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 35

- 5) Ehdotus laiksi kuntien kantokyky-
luokituksesta annetun lain 4 ja 7 §:n
muuttamisesta ,,

- Hallituksen esitys n:o 62
Toivomusaloitteet n:ot 236, 256 ja 292
Laki- ja talousvaliokunnan mietintö n:o 8

- 6) Ehdotukset laiksi Posti- ja telelaitoksesta 1894

- Siv. Hallituksen esitys n:o 36
Lakialoite n:o 41
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 32

- 7) Ehdotus laiksi opettajankoulutuslain muuttamisesta ,,

- Hallituksen esitys n:o 40
Sivistysvaliokunnan mietintö n:o 11

- 8) Ehdotukset laiksi asumistukien ylimääräisestä tarkistamisesta ,,

- Hallituksen esitys n:o 75
Lakialoite n:o 56
Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 11

Esitellään:

- 9) Hallituksen esitys n:o 64 yhdistyslaiksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi ,,

- 10) Hallituksen esitys n:o 65 lääninoikeuksien muodostamista alueellisiksi hallintotuomioistuimiksi koskevaksi lainsäädännöksi ,,

- 11) Hallituksen esitys n:o 66 rikoslainsäädännön kokonaisuudistuksen ensimmäisen vaiheen käsitteleväksi rikoslain ja eräiden muiden lakien muutoksiksi ,,

- 12) Hallituksen esitys n:o 74 laiksi maatalousyrittäjien eläkelain 6 a §:n muuttamisesta ,,

Puhetta johtaa toinen varapuhemies Pesälä.

Nimenhuudon sijasta merkitään läsnäoleviksi ne edustajat, jotka osallistuivat edelliseen täysistuntoon.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Ehdotus lisäyksistä ja muutoksista vuoden 1988 tulo- ja menoarvioon

Esitellään valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 28 a ja otetaan jatkettuun ainoaan käsittelyyn siinä sekä saman valiokunnan mietinnössä n:o 28 valmistelevasti käsitelty hallituksen esitys n:o 43, joka sisältää yllämainitun ehdotuksen.

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 28 a, jonka mukaan valtiovarainvaliokunta on yhtynyt eduskunnan asiassa tekemiin päätöksiin.

Keskustelua ei synny.

Asia on loppuun käsitelty.

2) Ehdotukset talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslaiksi

Esitellään valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 36 ja otetaan ensimmäiseen käsittelyyn siinä valmistelevasti käsitellyt hallituksen esitys n:o 45 ja lakialoite n:o 49, jotka sisältävät yllämainitut lakiehdotukset.

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 36.

Keskustelu:

Ed. Seppänen: Herra puhemies! Ehdotan, että tämä asia pantaisiin pöydälle eduskunnan ensi torstain täysistuntoon.

Ed. Laaksonen: Herra puhemies! Kannatan ed. Seppäsen tekemää ehdotusta.

Toinen varapuhemies: Kun on tehty ehdotus asian pöydällepanosta ja ehdotusta

on kannatettu, asia on jäävä pöydälle. Kehotan seuraavia puhujia käyttämään puheenvuoron pöydällepanon ajasta.

Ed. Hietala: Herra puhemies! Ehdotan, että asia pannaan pöydälle eduskunnan seuraavaan istuntoon.

Ed. Mörttinen: Herra puhemies! Pyydän saada kannattaa ed. Hietalan ehdotusta.

Keskustelu pöydällepanosta julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Seppänen ed. Laaksosen kannattamana ehdottanut, että asia pantaisiin pöydälle ensi torstaina pidettävään varsinaiseen täysistuntoon. Ed. Hietala ed. Mörttisen kannattamana on ehdottanut, että asia pantaisiin pöydälle seuraavaan täysistuntoon.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Ed. Hietalan ehdotus "jaa", ed. Seppäsen ehdotus "ei".

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 65 jaa- ja 10 ei-ääntä, 4 tyhjää; poissa 120. (Koneään. 71)

Eduskunta on hyväksynyt ed. Hietalan ehdotuksen.

Asia pannaan pöydälle seuraavaan täysistuntoon.

3) Ehdotukset laiksi kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termineillä sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Esitellään pankkivaliokunnan mietintö n:o 2 ja otetaan ensimmäiseen käsittelyyn siinä valmistelevasti käsitellyt hallituksen esitys n:o 53 ja lakialoite n:o 50, jotka sisältävät yllämainitut lakiehdotukset.

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on pankkivaliokunnan mietintö n:o 2.

Keskustelu:

Ed. Seppänen: Herra puhemies! Olen hämmästynyt. Eduskuntaan tuodaan esityksiä hirvittävällä kiireellä. Ensin on kolme kuukautta aikaa, jolloin ei ole käytännöllisesti katsoen mitään asioita käsittelyssä. Sitten tuodaan laki optioista ja termineistä, joka pitää käsitellä muutamassa viikossa ja joka pitää saada tietynä määräaikana kesäkuun puolivälissä eduskunnasta ulos.

On kohtuutonta, että eduskunnalle ei anneta mahdollisuutta tehdä kunnon lakeja. Ei anneta mahdollisuutta ajankäytön perusteella kuunnella riittävästi asiantuntijoita puhumattakaan siitä, että otettaisiin huomioon, mitä asiantuntijat sanovat. Pankkivaliokunnassa oli asiantuntijoita, jotka esittivät, että optiopörssien perustaminen Suomeen on tarpeetonta, sellaisia pörssijä ei tarvita. Kuitenkin pankkivaliokunta joutui hallituksen esityksestä hyväksymään tällaisen pikalain optio- ja termiinimarkkinoiden käynnistämiseksi Suomessa.

Tämä laki on erittäin puutteellisesti valmisteltu hallituksessa ja vielä huonommin valmisteltu eduskunnassa. Pankkivaliokunta on päässyt tekemään lakiin vain muutamia kosmeettisia muutoksia, jotka eivät paranna valmistelun tasoa tässä asiassa. Tyypillistä pankkivaliokunnassa tapahtuvalle käsittelylle on se, että vastalauseen kirjoittamiseenkin aikaa annetaan vain kaksi tuntia tietäen, että sinä aikana kokoontuu vielä toinen valiokunta, joka vie ajan vastalauseen valmistelijoilta.

Siis ei ole mahdollista esimerkiksi perustellusti esittää näkemyksiä tätä lakia vastaan vastalauseissa silloin, kun kahdessa tunnissa pitää olennaiset ja tärkeät asiat esittää valiokunnan mietintöä vastaan. Toki olisi kohtuullista, että oppositiolle annettaisiin edes kolme tuntia aikaa kirjoittaa perusteltu vastalause, puhumattakaan siitä, että näin yksinkertaisesta asiasta kuin nyt on käsillä kahden tunnin määräaika tuottaa yksinkertaisen vastalauseen. (Ed. Mäki-Hakola: Tuttua, kovin tuttua puhetta, ed. Seppänen!) — Ed. Mäki-Hakola, joka on valtiovarainvaliokunnassa tottunut ajamaan vastoin eduskunnan kantaa näitä asioita läpi hallituksen mielen mukaisesti, on varmaankin paras ihminen todistamaan sitä, että pankkivaliokunta olisi voinut omatoimisesti ja riittävän perusteellisesti tätä asiaa käsitellä. Ed. Mäki-Hakola, valtiovarainvaliokunnassakaan ei hallituksen esityksiä pystytty muuttamaan ja se alentaa

eduskunnan arvovaltaa. (Ed. Mäki-Hakola: Minä olen ollut oppositiossa 21 vuotta, ed. Seppälä. Tämä on tuttua puhetta!) — Ed. Mäki-Hakolalle totean, että on aika alentavaa, että sen jälkeen kun lopettaa oppositiossa olemisen, lopettaa myös itse ajattelemisen. Hallituksen edustajana olemisen eduskunnassa varmaankin on kansanedustajan arvovaltaa alentavaa siltä osin, että muutoksia hallituksen esityksiin ei voida tehdä. Ed. Mäki-Hakola pitää valtiovarainvaliokunnassa huolen siitä, että näin ei todella tapahdu. (Ed. Mäki-Hakola: Ed. Seppänen saa aina puhua, kun hän haluaa!) — Kyllä saa puhua, mutta ed. Mäki-Hakola ei saa koskaan äänestää toisin kuin hallitus esittää. (Ed. Mäki-Hakola: Ei tietenkään!) — Miten niin "tietenkään", ed. Mäki-Hakola? Kyllä löytyy eduskunnan päättämiä lakitekstejä, joiden mukaan kansanedustaja voi itsenäisesti ja vapaasti harkita, mitä mieltä hän on, sen sijasta, että hänen toimintaansa rajoittaa hallituspuolueiden kannanotto, ja siitä on kysymys myös tämän lain valmistelun yhteydessä.

Haluaisimme, että tämä laki tulisi käsitteilyyn yhden kerran iltapäiväkäsittelyn aikana. Emme voi hyväksyä tätä tapaa, että on pikalakiesitys, pikakäsittely pankkivaliokunnassa, sen jälkeen pikakäsittely uudelleen eduskunnassa, niin että ensimmäinen käsittely on nyt iltapäivä kello 19.15, seuraava käsittely eli toinen käsittely on iltapäivä kello 18.15, ja kolmannessa käsittelyssä, jossa sitten ei enää ole tarkoituksenmukaista ja uskottavaa puhua tästä asiasta, voidaan suorittaa tarvittavat äänestykset myös hyvin nopeassa tahdissa. Kyllä minusta kohtuullista olisi, että jos on kolme kuukautta laiskoteltu tässä talossa, niin sitten tarjotaan ainakin meille oppositiopuolueille mahdollisuus iltapäiväpuhumiseen yhden kerran tämän lain käsittelyn aikana.

Sen takia ehdotan, että lakiesitys pantaisiin pöydälle eduskunnan torstaina pidettävään täysistuntoon. Emme haluaa viivästyttää tämän lain käsittelyä eduskunnan muodollisissa järjestyksissä, mutta haluaisimme, että kaikkia esityksiä, tärkeitäkin esityksiä ei kätettäisi yön pimeyteen ja sillä tavalla vietäisi julkista huomiota pois siitä, mitä eduskunnassa tapahtuu.

Ed. Mäki-Hakola (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! On pakko todeta, että päästään varsinaisesti asiaan, että tämä ed. Seppäsen puheenvuoro ei ollut yhtä sen käytännön kanssa, mitä eduskunnassa ja valiokunnassa

viime päivinä on tapahtunut. Me jopa jatkoimme näiden lakien käsittelyaikaa siitä alkuperäisestä suunnitelmasta, mikä meillä oli, jotta jaostolla ja valiokunnilla on tarpeen mukaan vielä tilaisuus näihin asioihin paneutua. Me todella olimme siinä aikataulussa, että edellinen asia olisi käsitelty loppuun jo viime viikolla eduskunnan valtiovarainvaliokunnassa. Mutta totesimme, että koska meidän aikataulumme, asetettu työn lopettamisaikataulu, sallii vielä tätä asiaa jatkaa, niin jatkettakoon sitä niin pitkälle, kuin siihen tilaisuutta on. Enkä ole kuulut yhtään muuta puheenvuoroa kuin tämän ed. Seppäsen puheenvuoron, että me olisimme tässä asiassa kiirehtineet. Eri asia on, kiirehtiikö tänään tämä suuri sali. Mutta se on meidän asiamme.

Ed. Laaksonen: Herra puhemies! Yhtyen ed. Seppäsen esittämiin perusteluihin tämän asian käsittelyjärjestyksestä olen myös sitä mieltä, että ei ole hyvää lainsäädäntötyötä se tapa, jolla eduskunnan enemmistö tekee näitä ratkaisuja, mitä tänä iltana on tapahtumassa tämän ja edellisen lain osalta. Meillä olisi ollut kohtuullisesti aikaa käsitellä huolellisesti näitä ehdotuksia. Myös eduskunnan harkinnassa on vielä, että emme halua viivästyttää tätä asiaa. Nämä asiat voitaisiin hyvin käsitellä torstaina huolellisesti. Ja sittenkin vielä tämä sopisi siihen aikatauluun, jonka eduskunta on päättänyt omalta osaltaan, milloin työ päätetään.

Tämän vuoksi, herra puhemies, kannatan ed. Seppäsen tekemää ehdotusta, että asia jätetään pöydälle ensi torstaina pidettävään istuntoon.

Toinen varapuhemies: Kun on tehty ehdotus asian pöydällepanosta ja sitä on kannatettu, on asia jäävä pöydälle. Kehotan seuraavia puhujia käyttämään puheenvuoron pöydällepanon ajasta.

Ed. Karkinen: Herra puhemies! Ehdotan, että asia pantaisiin pöydälle seuraavaan istuntoon.

Ed. Mäki-Hakola: Herra puhemies! Kannatan ed. Karkisen ehdotusta.

Keskustelu pöydällepanosta julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Seppänen ed. Laaksosen kannattamana ehdottanut, että asia pantaisiin pöydälle ensi torstain varsinaiseen täysistuntoon. Ed. Karkinen ed. Mäki-Hakolan kannattamana on ehdottanut, että asia pantaisiin pöydälle seuraavaan täysistuntoon.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Ed. Karkisen ehdotus "jaa", ed. Seppäsen ehdotus "ei".

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 66 jaa- ja 9 ei-ääntä, 5 tyhjää; poissa 119. (Koneään. 72)

Eduskunta on hyväksynyt ed. Karkisen ehdotuksen.

Asia pannaan pöydälle seuraavaan täysistuntoon.

Poistoja päiväjärjestyksestä

Toinen varapuhemies: Päiväjärjestyksestä poistetaan 4)–12) asia.

Toinen varapuhemies: Eduskunnan seuraava täysistunto on tänään kello 19.35.

Täysistunto lopetetaan kello 19.23.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

M. V. Mandelin